Selve bunnstokken i samfunnsbygget

Taler
Harald 5

Dato
3 juni 1995

Sted
Moster

Omstendigheter
Kristningsjubileet

Stortingspresident,

eksellenser,

kjære alle sammen,

1000 år etter at Olav Tryggvason gikk i land og lot holde messe, samles folk og kirke blant bergknausene på Moster for å feire denne lange tradisjon med kristentro i Norge.

På en spesiell måte gjenoppdages de lange linjene i vårt folks historie ved denne store begivenhet. Vi minnes det vendepunkt som inntraff med den første gudstjeneste som ifølge sagaen ble holdt nettopp her på Moster.

Med rette har Elias Blix i vår fedrelandssalme dvelt ved dette tidsskille: «Vårt heimland i mørker lenge låg, og vannkunna ljoset gøymde. Men Gud, du i nåde til oss såg, din kjærleik oss ikkje gløymde. Du sende ditt ord til Noregs fjell, og ljos yver landet strøymde.»

Vendepunktet innebar et nytt menneskesyn, en ny etikk og en ny tro med forankring i det bibelske budskap som etterhvert hadde fått fotfeste i Europa.

Den nye etikk var forankret i «De ti bud», som skulle være retningsgivende for hvert nytt slektsledd. Selv husker jeg godt hvordan min bestefar, kong Haakon, var opptatt av at kristne holdninger og verdier måtte prege de unge. I samtaler kom han mange ganger tilbake til «De ti bud» som selve fundamentet og bunnstokken i samfunnsbygget.

I en levende kirke er det ikke nok å vise til en historisk tradisjon. Hver ny generasjon må gjenoppdage de gamle sannheter og føre arven videre.

På den måten blir misjonsperspektivet sentralt i Kirken. En sterk misjonsglød, ikke minst på disse trakter av landet, har ført til at norske misjonærer har gjort en banebrytende innsats innen undervisning, i helsesektoren og gjennom evangelisering i en rekke land rundt om i verden.

Tross alle omskiftninger gjennom tusen år, har det vært - og er det - et nært forhold mellom Kirken og folket i vårt land. Vi lever i en kirke som vil være åpen for mennesker i alle livets situasjoner, et møtested hvor man kan komme både med sin glede og sorg, med sin tro og sin tvil.

Kanskje er det nettopp Kirkens styrke: å kunne leve med mangfoldet og spenningene, og likevel fungere sammen i et fellesskap. Selv med indre konflikter er det Kirkens oppgave å formidle Bibelens tidløse budskap i denne omskiftelige tid hvor så mange mennesker er på leting etter holdepunkter og ankerfeste i tilværelsen.

Kirkens historie vitner om en mangslungen troens familie. Også de 1000 år kristendommen har preget vår kultur, har mange forskjellige trosretninger sett dagens lys. Ved dette jubileet er det naturlig at det legges avgjørende vekt på de felles røtter som knytter hele kristenheten sammen. Dette kommer synlig til uttrykk ved at representanter fra forskjellige kirkesamfunn deltar under feiringen her på Moster.

Under vårt nylige besøk i Spania, fikk Dronningen og jeg besøke pilegrimsbyen Santiago de Compostela. Ved siden av Jerusalem, Roma og vår egen Trondheim, var byen middelalderens viktigste pilegrimsmål.

Det er tankevekkende at det også i vår moderne tid synes å være en pilegrimslengsel og søken etter samhørighet, røtter og åndelig fornyelse. For Kirken må det være en stor utfordring å møte denne lengsel.

At Kirken preges av mangfold, ser en tydelig gjennom det program som presenteres i løpet av denne helgen. Det er også gledelig å få være med på å markere åpningen av den permanente utstillingen som vil stå igjen når

jubileumsfeiringen er over.

Tanken er at «Senter for religions- og kyrkjehistorie» skal gi levende kunnskap om kristningen av Norge og om gudstjenestelivet i ulike historiske epoker. Hugget inn i selve grunnfjellet vil senteret stå som et synlig symbol på det fundament som ble lagt her på Moster, og som har satt sine tydelige spor gjennom historien. Det er mitt ønske at mange her kan finne inspirasjon til å søke ned mot grunnfjellet i vår årtusengamle arv.

Også denne helgen skal det feires messe, nå som da Olav Tryggvason steg i land for 1000 år siden. I vår tid trenger vi kanskje mer enn noen gang å søke hen til gudstjenestens mysterium og til de perspektiver som strekker seg ut over denne tilværelse.

Jeg ønsker Guds velsignelse over jubileet.

Kilde
Lars Roar Langslet (red.): Kongen taler. Oslo 1996, s. 165-168.

Emneoversigt
Kristendom, Norsk historie, Nyttårstale

URI
https://www.virksommeord.no/tale/selve-bunnstokken-i-samfunnsbygget